

Βρουνέλλος ήγωνίζετο διακριθέντων αὐτῷ τὴν δάξιν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον κατέλιπεν τὴν πάλιν ταύτην, καὶ παρηγορήθη βοήθεια τῶν σαρκασμῶν τοῦ φθόνου καὶ τῶν υπερβολῶν ἐμπαθοῦς κριτικῆς.

Ὑπῆρχε συνήθεια, εἰς ὠρισμένην τινα ἡμέραν τοῦ ἔτους· ἕκαστος μαθητῆς νὰ ἐκθέτῃ μίαν εἰκόνα ἐν τινὶ μεγάλῃ αἰθούσῃ, ἐνθα ἑλληνοδίκαι, ἐκλελεγμένοι μετὰ τῶν μᾶλλον περρωτισμένων ἐραστῶν τῆς τέχνης, ἀπένειμον στέφανον, εἰς τὴν ἀριστεύσαντα.

Δὲ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν, ὁ Κιδόττος εἶχε ζωγραφίσαι εἰκόνα, ἐν ᾗ ὑπερέβη καὶ τὰς ἰδίας του προσδοκίας· ἐπεραίωσε δὲ αὐτὴν τὴν προτεραίαν τῆς δημοσίας ἐκθέσεως καὶ ὑπελείπετο μόνον τὸ βερνίκωμα αὐτῆς.

Ὁ φθονερός Βρουνέλλος ἔτρεχε τὴν ἔνοχον δεξιότητα νὰ εἴδῃ ἐντὸς τῆς περιεχούσης τὸ βερνίκιον φιλίσκης, ὀλίγας σταγόνας καυστικοῦ τινος παρασκευάσματος, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἀποτελεσματικῆτος νὰ καταστρέψῃ ἐντελῶς τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωγραφίας. Τὴν ἑσπέραν ὁ Κιδόττος ἐπέρασεν ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ βερνίκιον τοῦτο καὶ πρὶν ἐξημερώσῃ ἐκρέμασε τὴν εἰκόνα του εἰς τὸν ὠρισθέντα δι' αὐτὸν τόπον. Καὶ ὁ Λαυρέντιος μετὰ μεγάλων τῆς καρδίας του παλῶν εἶχε τοποθετήσῃ τὸ ἔργον του εἰς τὴν ἑκθεσιν. Εἶχεν ἐργασθῇ αὐτὸ μετὰ τῆς μεγαλητέρας φροντίδος, καὶ μ' ὅλην τὴν μετριοτήτά του ἔτρεφε τὴν ἐλπίδα, ὅτι δὲν ἤθελε εἶνε κατώτερον, τῶν πρώτων ἔργων τοῦ Κιδόττου.

Ἐβρασε τέλος, ἡ τότε ἀναμενόμενη ὥρα. Οἱ ἑλληνοδίκαι τοῦ διαγωνισμοῦ ἀφίχθησαν, ἀνοίγεται ἡ αἴθουσα, ὑψοῦται τὸ παραπέτασμα, καὶ αἱ εἰκόνες λάμπουσιν ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν εὐδιωτάτης ἡμέρας. Προσέρχονται κατ' ἀρχὰς πάντες ἐνώπιον τοῦ ἔργου τοῦ Κιδόττου. Ἀλλ' ὅταν ἀντὶ τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ ὁποῦ ἐπερίμενον, δὲν εἶδον εἰμὴ ἀμαυρομένην καὶ κηλιδωμένην εἰκόνα ἐν μιᾷ φωνῇ ἀνέκραξαν· «εἶναι δυνατόν νὰ ἦνε τοῦτο ἔργον τοῦ πρώτου καλλιτέχνου τῆς σχολῆς ταύτης!» Ὁ δυστυχὴς μαθητῆς πλησιάζει, καὶ μάρτυς ὁ ἴδιος τῆς μεταβολῆς ἣν εἶχεν ὑποστῇ τὸ προσφιλές του ἔργον, κατελήθη ὑπὸ ἀπελπισίας καὶ ἀνέκραξε· «ἐπροδόθην!» ὁ οὐτιδανός Βρουνέλλος ὑπερέχαιρεν ἐκ τῆς λύπης ἐκείνου· ἐν ᾧ ὁ Λαυρέντιος συνεμερίζετο αὐτήν· «εἶναι κακεντρέχεια! εἶναι ἔγκλημα! ἀνέκραξεν, δὲν εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Κιδόττου, τὸ εἶδα, ἦτο τέλειον καὶ κατὰ τὸν χρωματισμὸν καὶ κατὰ τὸ σχέδιον.»

Ἀπαντες οἱ θεαταὶ συνέπασχον εἰς τὴν ἐπελθούσαν συμφορὰν τοῦ Κιδόττου, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀπονεύμωσι τὸ βραβεῖον εἰς ἐν τεμάχιον πανίου ἐν τοιαύτῃ καταστάσει.

Ἐξήτασαν ὅλα τὰ ἄλλα ἔργα· ἡ εἰκὼν τοῦ Λαυρεντίου, καλλιτέχνου ὀλίγον γνωστοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἐπέτυχε τὴν προτίμησιν, καὶ τὸ βραβεῖον ἐψηφίσθη ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Λαυρέντιος λαβὼν τὸν στέφανον προσῆλθε καὶ προτήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν Κιδόττον, εἰπὼν, ἀλάβε τοῦτο τὸ ὁποῖον ἡ

ἀξία σου ἤθελεν ἀναμφιβόλως σοὶ ἀποδοῖται ἐάν ὁ φθόνος κακεντρέχῳ· δὲν σὲ ἐπρόδιδε· δι' ἐμὲ εἶναι ἀρκούσα τιμὴ νὰ ἔρχομαι δεύτερος κατόπιν σου. Ἐάν δὲ εἰς τὸ μέλλον δυνήθῃ νὰ ἐξισωθῇ μὲ ἡμᾶς, θέλω φθάσει εἰς τοῦτο οὐχί, δι' ἀνέξιου δόλου καὶ ἀπάτης, ἀλλὰ δι' εὐγενῶν προσπαθειῶν καὶ κόπων.»

Ἡ διαγωγή αὕτη κατέβηκε πάντας τοὺς περιεστώτας· ἀπερασίσθη δὲ, μ' ὅλην τὴν ἀποποίησιν τοῦ Κιδόττου νὰ κρατήσῃ οὗτος τὸ βραβεῖον τὸ ὁποῖον παρεχώρησεν αὐτῷ ὁ νεκρὸς ἀνταγωνιστῆς του, καὶ ἕτερον βραβεῖον ὁμοίαις ἀξίας ν' ἀπονεμηθῇ πρὸς τὸν Λαυρέντιον.

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΙΒΡΑΙΜ Α'.

Ἰβραῖμ ὁ Α'. διαδεχθεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μουράτ Α'. περιεζώσθη τὴν ῥομφαίαν τοῦ Ὀσμάν τῷ 1640. Ἐάν ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν ὀνομάζεται Νέρων τῶν Τούρκων, οὗτος εἶναι ἄξιος τοῦ ὀνόματος· τοῦ Σαρδαναπάλου. Γυναῖκες ὠραῖαι, θυμιάματα ἐξ ἀμβάρεως, καὶ πολύτιμα γουναρικά, ἔλγεον ὅτι ἦσαν ὁ κύκλος τῆς ἀπειρορίστου αὐτοῦ εὐδαιμονίας. Παρχμελήσα· πᾶν κυβερνητικὸν καθήκον, ἡχολεῖτο μόνον μετὰ τὸ μέγα πλήθος τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, μετὰ τοὺς προγνώστας τοῦ μέλλοντος ἡμάς καὶ μετὰ τὰ παράλογα προστάγματά του. Ἀμάξαι δὲν ἤθελε νὰ περιέρχωνται εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκρέμασε πολλοὺς πτωχοὺς ἀμυξήλατας. Βεζύρας καὶ ἱπουργοὶ ἔπαυε διὰ τὸ μηδὲν καὶ συνάμα τοὺς ἔπνιγε. Συμβουλὴν οὐδενὸς ἑτέρου ἤκουεν, εἰμὴ τῶν ὠραίων αὐτοῦ γυναικῶν· ἐκ τῆς ἀθλιότητος δὲ ταύτης ἐπληρώθη τὸ κράτος ἀποστατῶν Σατραπῶν. Οἱ Γενίτσαροι, βλέποντες μονάρχην χαῦνον καὶ θηλυδρίαν, ἐστασίαζον λίαν συνεχῶς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Σουλτάνος εἶχεν ἀναγορεύσει βεζύρην ἓνα συνεργὸν τῆς τρυφῆς καὶ τῶν ἀδικημάτων αὐτοῦ, Ἀχμέτ Πασᾶν καλούμενον, οἱ Οὐλεμάδες δυσαρρεστηθέντες συνήγαγον τοὺς Γενίτσαρους εἰς ἐν τσαμίον καὶ ἐκείθεν διεμήνησαν εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ καθαιρέσῃ τὸν Βεζύρην. Τοῦτο ἀπεποιήθη ὁ Ἰβραῖμ, ἀλλ' οἱ συνωμῶται συλλαβόντες νύκτωρ τὸν Βεζύρην τὸν ἀπεκεφάλισαν πρὸ τῆς πύλης τοῦ μεγάρου αὐτοῦ. Φοβούμενοι δὲ τὴν ἐκ τούτου ὀργὴν τοῦ Σουλτάνου ἀπεφάσιζαν νὰ καθαιρέσωσι καὶ αὐτόν. Εἰς τὴν συνέλευσιν αὐτῶν προσεκάλεσαν τὴν μητέρα τοῦ Ἰβραῖμ καὶ τὸν ἐπταετὴ αὐτοῦ υἱὸν Μωάμεθ. Μετέβη ἡ βασιλομήτωρ μελανοφοροῦσα καὶ μετὰ τρόμου ἤκουσεν, ὅτι ὁ μὲν υἱὸς αὐτῆς καθαιρεῖται τοῦ θρόνου, ἀναγορεύεται δὲ ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἐγγονὸς αὐτῆς Μωάμεθ. Δακρύουσα παρεκάλει τοὺς συνομῶτας νὰ μεταβάλωσιν ἀπόφασιν διὰ τὸ ἀνήλικον τοῦ παιδός. Ἀλλ' εἰς μάτην! Ἐκείθεν οἱ μεγιστάνες καὶ οἱ Γενίτσαροι προπορευομένου τοῦ Σεῖχ-οὐλ-Ἰσλάμη μετέβησαν παρὰ τῷ Ἰβραῖμ. α' Ὑπαγε, εἶπεν αὐτῷ ὁ τελευταῖος, εἰς τὸ καράσιον, ἐπειδὴ οὕτως ἔκρινεν ὁ ἱερός φετῶς καὶ ἡ γνώμη τῶν προσεστώτων τοῦ Ἰσλάμ.—Ἀπιστε! ἀνέκραξεν ὁ Ἰβραῖμ, τί αὐθαδειάζεις; Δὲν εἰμὶ ἐγὼ ὁ ὑμέτερος

Πατισάχ;» — «Ὁχι, ἀπεκρίθη ὁ Σεῖχ-ούλ-Ισλάμης, ἐπεὶ δὴ κατεπάτησας τὴν θρησκείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἠράνισας τὸν κόσμον, κατεξώδευσας τοὺς θησαυροὺς εἰς τὰς ἡδονάς σου καὶ κατεβύθισας εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ πιστοῦς.» Μετὰ τινὰ ἀντιλογίαν ἤρπασαν αὐτὸν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, ἐνθα ἀντὶ ὀκταετοῦς σαρδαναπαλίας ἐστέναζεν τὴν παρούσαν αὐτοῦ ἀθλιότητα. Τὴν δεκάτην ἡμέραν, ἐπεὶ δὴ εἶχον παρατηρηθῇ συμπτώματα στάσεως μεταξὺ ἀνωτέρων τινων στρατιωτικῶν, φίλων τοῦ καθαιροθέντος Σουλτάνου, φοβούμενοι οἱ συνομόται μὴ πάλιν ἐνθρονισθῇ ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Σεῖχ-ούλ-Ισλάμης φετῶν (ρήτραν) περὶ θανατώσεως τοῦ Ἰβραῒμ. Ὁ Σεῖχ-ούλ-Ισλάμης πρόθυμος, ἐνέδωκε καὶ ἐξέδωκε τὸν ἐπόμενον φετῶν. «Ὅταν δύο Καλίφαι συναντηθῶσιν ὁ εἰς φονεύει τὸν ἕτερον; Ναί.» Θαυμάσιος φετῶν. Μετέβησαν λοιπὸν οἱ μεγιστᾶνες εἰς τὴν φυλακὴν μετὰ τοῦ δημίου. Ὁ Ἰβραῒμ ἐντρομος. «Δὲν ὑπάρχει κάνεις, ἐκραύγασεν, ἐξ ὧν εὐεργέτησα διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ;» Τοιαῦτα ὀλολύζων ἐσφάγη τῇ 18 Αὐγούστου 1648.

ΜΥΘΟΣ

Ἡ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

«Ὅταν ὁ Θεὸς ἐπλάσῃ τὸν κόσμον, ἠθέλησε νὰ ὀρίσῃ εἰς ἕκαστον πλάσμα τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεώς του. Ὁ ὄνος παρουσιάσθη πρῶτος.

— Κύριε, πόσα ἔτη μοῦ παραχωρεῖτε;

— Σοὶ παραχωρῶ τριάκοντα, εἶπαι εὐχαριστημένος;

— Οἶμοι! Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ὄνος, εἶναι παρὰ πολὺ ἐκτεταμένος τόσος χρόνος· σκεφθῆτε ἐξ οἴκου τὴν κοπιώδη ὑπαρξίν μου· ἀπὸ πρῶτης μέχρις ἐσπέρας νὰ φέρω δυσβάστακτα φορτία νὰ μεταφέρω εἰς τὸν μύλον σάκκους πλήρεις σίτου ἵνα κατασκευάσωσιν ἄρτον τὸν ὅποιον ἄλλοι θὰ φάγωσι, ἐνῶ οἱ ῥαβδισμοὶ καὶ αἱ πληγαὶ θὰ ἦναι ἡ μόνη μου ἀμοιβή. Εὐδοκῆσατε νὰ συντέμνητε αὐτὸν τὸν χρόνον τῆς δυστυχίας.

Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἔλαβεν οἶκτον διὰ τὸν ὄνον καὶ περιώρισε τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς δέκα ὀκτὼ ἔτη. Τὸ ζῶον ἀπῆλθε παρηγορημένον καὶ παρουσιάσθη ὁ κύων.

— Πόσον χρόνον θέλεις νὰ ζήσῃς; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Κύριος· ὁ ὄνος εὐρίσκει, ὅτι εἶναι παρὰ πολλὰ τριάκοντα ἔτη, ἀλλὰ σὺ θὰ ἔχῃς ἄλλην γνώμην.

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ κύων, τοιοῦτον εἶναι τὸ θέλημα σου; σκεφθῆτε, παρακαλῶ, τοὺς δρόμους τοῦς ὁποίους ὀφείλω νὰ κάμω ἀγρυπνῶν ἡμέραν καὶ νύκτα· οἱ πόδες μου δὲν θὰ δυνήθουν νὰ ὑποφέρουν τόσῳ πολὺν χρόνον. Ὅταν χάσω τὴν φωνὴν ἕνεκα τῶν γαυγισμάτων μου, καὶ τοὺς ὀδόντας ἕνεκα τῶν δηγμάτων μου, τί θὰ δύναμαι νὰ κάμω ἀκόμη, εἰ μὴ νὰ σύρωμαι ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν καὶ νὰ γρυλίζω;

Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς εὖρεν, ὅτι εἶχε δίκαιον καὶ ὁ κύων καὶ περιώρισε τὴν ὑπαρξίν του εἰς δώδεκα ἔτη. Κατόπιν ἔρχεται ὁ πῆθιξ.

— Δὲν θὰ ἐπιθυμῇς ἀναμφιβόλως καλλήτερόν τι παρὰ νὰ ζήσῃς τριάκοντα ἔτη· εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος. Σὺ δὲν εἶσαι καταδικασμένος εἰς ἐργασίαν ὅπως ὁ ὄνος καὶ ὁ κύων, καὶ ἔχεις πάντοτε καλὴν διάθεσιν.

— Οἶμοι! Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ πῆθιξ, φαίνεται οὕτω, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ πραγματικόν· ὀφείλω ἀκαταπαύστως νὰ κάμνω ἀστεῖα πηδήματα καὶ μορφοσμούς διὰ νὰ διασκεδάζω τὸν ἄνθρωπον. Ἐάν κατὰ τύχην μοῦ ῥίπτουν κανὲν μῆλον καὶ βυθίζω τοὺς ὀδόντας μου εἰς αὐτό, τὸ δῶρον εὐρίσκεται πικρόν· ὑπὸ τὸ γελοῖον παίγνιον κρίπτεται πολλὰκις ἡ λύπη· θὰ μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποφέρω τὴν ζωὴν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη.

Ὁ Κύριος ἔλαβε συμπάθειαν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ ἔδωκε μόνον εἴκοσι ἔτη.

Τέλος προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος· ἦτο εὐθυμος, ζωηρὸς καὶ εὖρωστος. Παρεκάλεσε δὲ τὸν Θεὸν νὰ ὀρίσῃ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεώς του.

— Θέλεις ζῆσαι τριάκοντα ἔτη, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος, εὐχαριστεῖσαι;

— Τί βραχὺ διάστημα! ἀνέκραξεν ὁ ἄνθρωπος· μόλις κατασκευάσω τὴν κατοικίαν μου, καὶ ἀνάψω τὸ πῦρ εἰς τὴν ιδίαν μου ἐστίαν, μόλις τὰ δένδρα τὰ ὅποια φυτεύσω ἀρχίσουν νὰ καρποφοροῦν καὶ νὰ μοῦ δίδουν καρπούς, μόλις σκεθῶ νὰ χαρῶ τὴν ζωὴν, καὶ ἰδοὺ νὰ ὀφείλω ν' ἀποθάνω! ὦ Κύριε, εὐδοκῆσατε νὰ παρατείνητε τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν μου.

— Σοὶ προσθέτω τὰ δώδεκα ἔτη τὰ ὅποια ἀπέσυρα ἀπὸ τὸν ὄνον, ἐπανέλαβεν ὁ ἀγαθὸς Θεός.

— Δὲν εἶναι ποσῶς ἀρκετὰ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἄνθρωπος.

— Σοὶ προσθέτω ἀκόμη τὰ δέκα ὀκτὼ ἔτη τὰ ὅποια ἀφῆρσα ἀπὸ τὸν κύνα.

— Εἶναι παρὰ πολὺ ὀλίγα ἀκόμη.

— Λοιπὸν, ἐνῶν ἀκόμη τὰ δέκα ἔτη τὰ ὅποια ἀπέσυρα ἀπὸ τὸν πῆθικα, ἀλλὰ μὴ μοῦ ζητεῖς περισσότερα.

Ὁ ἄνθρωπος ἀπεσύρθη, ἀλλ' οὐχὶ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν κλῆρον του.

Τοῦτου ἕνεκα ὁ ἄνθρωπος ζῇ ἐβδομήκοντα ἔτη. Τὰ πρῶτα τριάκοντα εἶναι τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ἔτη καὶ ταῦτα παρέρχονται ταχέως· κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος εἶναι περιχαρὴς, ζωηρὸς, εὐκίνητος, ἐργάζεται εὐχαρίστως καὶ χαίρει διὰ τὴν ὑπαρξίν του. Τὰ δώδεκα ἔτη τοῦ ὄνου ἔρχονται κατόπιν· κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς φορτίου εἰς τὸ ἕτερον· ὀφείλει νὰ φέρῃ τὸν σίτον διὰ τὴν τροφὴν τῶν ἄλλων καὶ αἱ πληγαὶ καὶ αἱ ἐπιπλήξεις εἶναι ἡ ἀμοιβή τῶν καλῶν ὑπηρεσιῶν του· ἔπειτα φθάνουν τὰ δέκα ὀκτὼ ἔτη τοῦ κυνός. Τότε περιορίζεται εἰς τινὰ γωνίαν, γρυλίζει καὶ δὲν ἔχει πλέον ὀδόντας ἵνα δαγκάσῃ. Καὶ ὅταν ὁ χρόνος οὗτος διέλθῃ, ἡ